

అభినవసర్వస్వతి

యనునొక మాసపత్రిక

అష్టావధాని జానపాటి పట్టాభిరామశాస్త్రిగారి
బ్రతురింపఁబడుచున్నది.

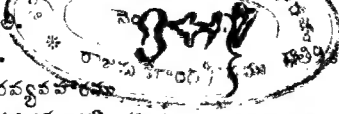
గుంటూరుజిల్లా, పల్నాడుతాలూకా, జానపాడు.

సంపుటము 9

1917వ. ||

మార్చి

సంచిక 3

-
1. మిత్రస్మృతి.
 2. శివప్రతిష్ఠ.
 3. స్వర్ణకారవ్యవహారము.
 4. కుద్ధాంధ్రహరిశ్చంద్ర చరిత్ర-రాయవరిపు గవత్తాజీ,
 5. వర్ణవ్యవస్థ } శివపురపు వీరభద్రాచార్యులచే
చిత్తుకుల అప్పయ్యకాశీ.
 6. మాతసంహిత-కొప్పరాజు వరసింగయ్య.
- చందానిర యము సంవత్సరమునకు

ప్రధానపోషకులకు రు 25 0 0 సహాయులకు రు 5 0 0

పోషకులకు రు 10 0 0 చందాదాతులకు 2 0 0

చంద్రదికాముద్రాక్షరశాల, గుంటూరు.

Printed at the Chandrika Press, Guntur,
and published at Janapadu, by the Editor Ashtavadhani
Janapati Pattabhirama Sastry.

ప్రధాన పోషకులు.

- 1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురువున్నగిరిస్వాములవారు
- 2 రాజా బెల్లపురవలరాఘవేంద్రరావు బహద్దూర్,
జాగిరిదారుగారు, నవాబుపేట.

పోషకులు.

- 1 వాములపాటి సుబ్బయ్యగారు, విలేజిమునసలు, నిడుబ్రోలు.
- 2 రాజానారయప్పరావు సింహాద్వైపాపు బహదరు
- 3 రామసింగుగారు నెల్లుట్ల పాపురపు సంస్థానముమేనేజరు, నెల్లుట్ల.
- 5 రాజా నాసిరెడ్డిచంద్రహాళీశ్వరప్రసాదు బహదరునున్న నుల్తూ
- 6 అల్లాడి లక్ష్మణరావుగారు కరణము జంగవల్లి.
- 8 తాడేపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు మక్తాదారు చొల్లెరు.
- 9 అనంతరెడ్డి దేశాయిగారు పోతారెడ్డిపేట.

సహాయులు.

- 1 తంగడ నరసింహారావుగారు, కరణంజంపాడు.
- 2 చివుకుల అప్పయ్యశాస్త్రిగారు, సికింద్రాబాద్
- 3 వెలుగురి పిచ్చయ్యగారు కొదమగుండ్ల
- 4 కాకుమాను హనుమయ్యగారు నర్సారావుపేట.
- 5 బాకరాజు పరాంకుశరావుదేశములుగారు, యాదవరము.
- 6 పిల్లలమర్రి సోమయ్యజులుగారు, తవాసీలుదారు నరసారావుపేట.
- 7 మల్లాది కామయ్యగారు, చింతపల్లిదొరపాని సంస్థానం గుంటూరు.
- 8 వెంకట నారసింహారెడ్డి దేశములుగారు-మిడికొడ్డి.
- 9 మెదకు శేషారావు దేశములుగారు, నల్లబల్లి.
- 10 హేజీలు వెంకటరామారావుగారు వకీలు సీరిసిళ్ళ.
- 11 నరసింహారెడ్డి దేశాయిగారు, కావరబాద.
- 12 పరాంకుశం శేషచార్యులుగారు యాదగిరి.
- 13 తూము నరసింహారావుగారు కట్టెంపూడి
- 14 తేనుమళ్ళ గోపాలరావుగారు, కరణం, అమిదీపురం
- 15 ఉల్లగంటావీరరాఘవరావుగారు, మక్తాదారు. ఆనేపురం
- 16 వీరకాయల రామారావు దేశములుగారు రామగిరి.
- 17 తొర్లకొండ హనుమంతరెడ్డిగారు బోలంకైరాసేగదారు, యల్లారెడ్డిపల్లె
- 18 శివపురపు వీరభద్రపాకయాజిగారు, సికింద్రాబాద్.
- 19 శ్యామాపంతుల వెంకటేశ్వరరావుగారు తహశీలుదారు జగితాల.
- 20 రాయవరపు గవర్రాజుగారు, మూలపేట.
- 21 జూలూరి వెంకటరత్నంగారు వకీలు, గుంటూరు.

మిత్ర స్మృతి

గుంటూరు సీమ-పూర్వరంగము 69 వపుట.

చ॥ అతిని నుతింపఁగావలదె యక్కట శాఖకు నిట్లు లెందఱో
 వితగఁ బ్రయత్నముల్ సలుపువేళ యథార్థము పత్రికా సమం
 చితగతివ్రాసి యిందఱకు సిగ్గు ఘటిల్లఁగఁజేసి సర్వస
 మ్మతమగుత్రోవద్రొక్కి బుధమాన్యతగన్న సుదర్శినిశ్వరుఁ॥

ఉ॥ సాహస మెంతచేసెనో యసాధ్యుడతండు స్వశాఖవారుని
 ర్వాహకులై మహామహులు బ్రమ్మిని దిమ్మిగ దిమ్మి బ్రమ్మిగా
 దోహదమాచరించునెడ “దోహముకూడదు త”ప్పటంచు సం
 దేహమువీడినా నెఁ దనతెంపు బుధుల్ వినుతింపుచుండఁగఁ॥

ఉ॥ పక్షముఁబూనిచె యు తమబంధులవ్రాతలనెల్లఁ బూర్తిగా
 శిక్షయొనర్పఁజాలెడి విశేషములం బ్రకటించి పత్రికా
 ధ్యక్షత సార్థకంబుగ యథార్థమబ్బిచరించినట్టియీ
 యక్షయసూన్యతాత్మకు నంజలిసేసిన నబ్బుఁ బుణ్యముల్॥

ఉ॥ సత్యమువ్రాయఁ డొక్కరుఁడు శాఖకులోగుటఁజేసి పత్రికల్
 దౌత్యముసేయఁగాఁదొడఁగె దారినిదప్పి యిదేమి!యెంతదౌ
 ర్గత్యముదాపరించెఁ గలికాలమహాత్మ్యముఁబట్టి యం చొగిఁ
 నిత్యము చింతసేయునెడ నీతికి నీతఁడు నిల్చె నొక్కఁడుఁ॥

క॥ కల రెందఱేని లోలో

పల నిది యన్యాయమనుచుఁ బలుకు నియోగుల్

ఫలమేమి పయికిరారొగిఁ

జెలఁగి పయికివచ్చె నొక్క శివశంకరుఁడే॥

సీ॥ కస్తూరియను సమాఖ్య వహించినట్టి యీ

తని యింటికిఁ బ్రశస్తి తనరుఁగాక

‘శివశంక’ రాభిఖ్యచే నెసంగెడి యీతఁ

డనుపమప్రఖ్యాతినందుఁగాక

తనపేరు సార్థకత్వముదాల్చ నితని ప

త్రిక “సుదర్శిని” పేరు దెచ్చుఁగాక

ప్రతికరణశుద్ధిగా దేవుడునుట యెఱింగి

గిన యీతని మనంబు మనెడుగాక
ఇతనివాత యాచంద్రదార్శ మెల్లబుధుల
మెచ్చునకు బాత్రమై పొరపొచ్చెములను
బెట్టి వ్రాయువాతల చెంపపెట్టుగా ను
దావారిం చెద మంబప్రత్యక్షరంబు॥

అని తిరుపతివెంటే శ్వరులంతటి ధీరకవీంద్రులచేతనే పేరుకొనఁ
బడిన సుదర్శినీపత్రికాధిపతి కస్తూరి శివశంకరకవి కాలధర్మమునొందెన
నితెల్పుటకు గడువిషాదముగా గాంచుచున్న వారము.

తే॥ అకట! కస్తూరి శివశంకరాఖ్యసుకవి!

ఎంతలో మాయచాపు నీ కేగుదెంచె

మొన్న కేకద సనుగూర్చి యెన్నోజాబు

లనిపితివి పుత్రశోకంబు నపనయింప॥

క॥ నానందనుకై కుండంగ! నీనుడియొకకొంతదేర్చెనీతిదమాటక

నీనిధనమునంగల్గిన! మానసదుఃఖంబు నేరు మాన్వంగలరో

ఉ॥ పప్రతికలెన్నియొకల వపాత్రములై ధర వర్ణసంకర

స్తోత్రపరాయణత్వమున సువ్రత! ధర్మరత్న యథార్థపుం

జితచరిత్ర దుర్మతుల చెంపలుపిండుచు నన్యపత్రికా

జైత్రతనొప్పంగల్గినది సత్యముగ్గ భవదీయ మొక్కటే॥

—(•)—

చింతిరాలశివప్రతిష్ఠ.

క॥ శ్రీయును శ్రీ రాణింపంగ

జేయు మహాదాద్యముం బ్రసిద్ధియునుక దీ

ర్థాయువునుం గూర్పుత శివ

రాయుడు మా రాళ్లభండిరాజయ కెప్పుడు॥

నీ॥ చింతిరాల సమాఖ్య జెలుగునూరి కెవండు

కొత్తాల్ పటేలయి కొమరుమిగిలె

తనయేలుబడిలోని తత్సలంబులను నె
 వ్వనిది సుగ్రీవాజ్ఞయనఁ దనర్చె
 తన విక్రమకుతారధార నెవ్వడు ద్విష
 త్తతిమహాటవిని ఖండితమొనర్చె
 జఘనాదార్యసంచిత యద్యశోరాశి
 విద్యుత్ప్రశంస్యమై వెలసియుండె
 అట్టిత్తిరాళ్ల భండ్యవ్యయాబజరణి
 రాజయాహ్వాయుచే జింతిరాలాగొన
 నలశర త్పాణివమ్మునఁ దొలుతటిదగు
 ద్వాదశిని జేయఁబడియె శివప్రతి

శా॥ ప్రాచీనంబగు తచ్చివాలయము జేసెనై నఁ దక్షత్రముల్
 వే చేర్పఁబడి నేరిలోన వరుసక వేలాన కుత్తిర్దురా
 నేచిత్రంబొ యొనర్చి రద్దుపడులా గేర్పాటుగావించి స్వీ
 యొచిత్యంబునఁ జేసె నిఘనుఁడు దా న్గిం ద దుద్ధారమున్॥

॥ శా మూడాబోతులు విద్యుఁగాఁబడుట నీ ముక్కంటినిక నిల్పుచో
 జూడక వచ్చుడు వేలసంఖ్యజన మాచోద్యంబు సంపీటిమై
 వాడుక వీడు ననాక యెల్లరులకుఁ వండించి శాల్యన్న మెం
 తో డంబంబుగ నర్థరాత్రి వఱకుం దోడించి పెట్టించె గా

మ॥ సకుటుంబంబుగ నేగుదెండనుచుఁ దా సంస్కారనల్నేసి వే
 డుక విద్వాంసుల నీప్రతివృకొఱకై తోత్తెచ్చి కార్యాంతమం
 దకలంకస్థితి నింటిపెండినొలక ట్లర్హంపు సత్కారముల్
 ప్రకటించెంగద యీఘనుఁడు నుకవుల్ పల్కాఱు వర్ణింపంగన్॥

ఆ॥ బహుసహస్రసంఖ్య బ్రాహ్మణసంతర్ప
 ణంబొనర్పు బాచినప్పరామ
 కృత్యాభిధానకృతి కులగురుఁడుగా
 నిష్ఠికార్యముల కిఁకేమి కొదవ

క॥ పండిత సన్మానము న

ఖండంబౌ నన్న దానకరణము మొదలౌ

దండిపనులు సలుపుట యటు

లుండంగఁ గరమెన్నఁదగిన దొకడుండె నిరక

మ॥ పిలువంగఁబడి తత్ప్రతిష్ఠకనుగోఁ బ్రేమించి యేతెంచు ని

ష్టలు దుష్టాపహృతస్వభూషలగుడున్ శోకింపకుండంగ వా

రలు చేయించి రయంబ వాని మరలన్ రమ్యంబుగంబెట్టి యా

వలంబింపించిన యయ్యుదారుగుణముల్ ప్రియంగుండెల్లదే॥

సీ॥ ఫాల్గునమాసానఁ బూర్వశుభ్రప్రతిష్ఠ

పైయననెల్లరున్ సలిపినాడు

శ్రావణమాసాన స్వవివాహకార్యంబు

ప్రకటపద్ధతిని జేసికొనినాడు

వైశాఖమాసాన వాసిష్ఠి దనతమ్ముఁ

డౌ సుదర్శను పెండ్లిచేసినాడు

పంచమమాసాలఁ బండితప్రతికి

సరిగ వర్షాశనాల్ జరిపినాడు

ఒక్కవత్సరమున నిన్నియుత్తమంపుఁ

గార్యముల జేసియున్న యాయూర్యజనుడు

స్వప్రతిష్ఠితృప్తియున్న శంకరుదయ

నింతకినుమిక్కిలిగ భాగ్య మెనసి మనుత॥

—(*)—

యమే యేర్పఱచినయెడల నట్టియోగ్యతలుగలిగియున్న మన ఘ్యలను బ్రాహ్మణులని పిలిచినట్లుగా నే విశ్వబ్రాహ్మణులనిపిల్చినను బిలువవచ్చును, కరసాలులనిపిల్చినను బిలువవచ్చును. గులాబిపువ్వు నే పేరుచెప్పినను వాడవచ్చునుగాని యది యట్టినువాసమాత్రమే కలిగియుండవలె.

(15) వాదిపక్షమున బృథమసాక్షి గావించారంపఁబడినపండితుఁడు (మల్లాది రామకృష్ణసోమయాజులుగారు) గుట్కరత్నముచేయువారే బ్రాహ్మణులనిచెప్పునుగాని యది యెవరుచేసినను వారు బ్రాహ్మణులగుదురనిమాత్ర మొప్పుకొనఁడు. ఆయన బ్రాహ్మణశబ్దమున కర్థము లో లచేత బ్రాహ్మణుఁడని యెంచబడఁచు నట్లు పిలువఁబడఁవాడని చెప్పుచున్నవాఁడు. కర్మ లేనియుఁజేయకపోయినప్పటికి బ్రాహ్మణసంతతివాడైనచో నతఁడుగూడ బ్రాహ్మణుఁడనియనియుఁ జెప్పెడిని. ఆయన పక్షము మేము బ్రాహ్మణులమని గంతుఁబేయివారి కుపకరింపవలెనను నుద్దేశముతోఁ జెప్పఁబడినదికాని సరియైనదికాదు. వాస్తవార్థప్రకారముండవలసిన విఘ్నక్రములకు లోపముదెచ్చుచున్న యది. వాస్తవార్థమువిచారించిన నందులకు నిరంకుశములును సంపూర్ణములును నగు కొన్ని గుణము లవసరమైయున్నవి. అవి యొకమనుజునియొక్కగాని యొకసంఘము యొక్కగాని యాశీప్రాయమునో లేక స్వేచ్ఛనో యనుసరించినవిమాత్రము కావు. ఒకవలయాకారమును వారివారిపనులనిమిత్త మెంతమంది చతురపుబొమ్మయనిచెప్పినను నట్లు కానేరదు. బ్రాహ్మణశబ్దముయొక్క నిజమైనయర్థముపోయి ప్రకృత మకసంఘము వారిని తెలియఁజేయుట కుపయోగింపఁబడుచుండవచ్చును. కాని జనసంఘముయొక్క పరమార్థసాధనమున కొకవిగ్రహకృతితోఁజేయఁబడిన యచేతనపురాతిలోపలికి దేవత నాహ్వానించి పౌణప్రతిష్ఠచేయుటకు దగినయధికారమును యోగ్యతయుఁ గలమను ఘ్యల నిర్ధారణచేయుటవిషయమైన శ్రమమును దగ్గించుటకు సహాయకారికాదు.

(16) బ్రాహ్మణులు సృష్టికర్తయొక్క నోటినుండియు నితరు లితరావయవముల నుండియుఁ బుట్టినారనిచెప్పు హైందవపురాణములలోకి దిగుట నా కశనసరముగఁ దోచుచున్నది. వాదితరపు 2వసాక్షి (శిష్టా సీతారామకాశ్రి) కృతయుగములో శ్రీలులేరని యు మనుష్యులందఱు మొక్కఁజేఁబాతివారనియుఁ దెల్లనిదేహములుగలవారనియుఁ గొన్ని గృంథములలోనుండినట్లు చెప్పుచున్నాఁడు.

* తే॥ సత్యశీలాదిగు ముల చయముతో నె

బ్రాహ్మణత్వంబుసాక్షింపఁ బొటుపడెడి

తీరుపరికి లభించెఁబో భారతమున

నుండు నజగరోపాఖ్యానమొండు దుదకు॥

15

చ॥ అజగరరూపుడైన నహుమాఖ్యునిగూచి ధర్మజుండు ముక్

ఆయనచెప్పినట్లు త్రేతాయుగములోనే జాతులేర్పడిన సృష్టాది నవి యారంభింపఁబడియుండెను. కృతయుగములోఁ గర్మలతో నవసరములేక ప్రతిమనుష్యుఁడును దేవుని భక్తిశ్రద్ధలతో బూజనములు సామాన్యధర్మమై యట్లు ప్రతివానిచేతను జేయఁబడుచున్నయెడల నట్టిసంఘము మరల హీనజాతులలోకివచ్చుటకుఁ గారణము లేదు. అసలుసంత యాత్మనుబట్టి యుండుననియు నెవఁడు ప్రార్థనవల్ల నోరు చెవులు లేని రాయిని బ్రాణముగలదానినిగాఁజేసి మనుష్యులకు వరములిచ్చులా గొనరించునో వాఁడు మాంసము నెముకలతో నిర్మింపఁబడిన తనతండ్రికన్న నేదియో విశేషముకలిగి యుండవలెననియు జనులు వాడుకొందురు. వాదిపక్షపు శివ సాక్షి (చెల్లెప్పిళ్ల వెంకట శాస్త్రిగారు) అందఱును మొదట శూద్రులై క్రమముగా వైశ్యులుగను త్పత్రియులు గను బ్రాహ్మణులుగను మాతీరని కొన్నిగ్రంథములలోనుండినట్లు చెప్పెడిని. వాది తనపండితసాత్వమునకుఁ దా బద్ధుడై యుండవలయును. శూద్రకులమునుండి బ్రాహ్మణకులమునకుఁ బ్రమోషనగుట కాధ్యాత్మికమార్గమున నడచుకొనుచు సంతటితోనే తృప్తిచెందక యుండవలయును.

* మహాభారతము వనపర్వములో సత్యము దానము తీవ్రము శీలము తపస్సు వయ మొదలగు గుణము లేవనికెఁగలిగియుండునో వాఁడు బ్రాహ్మణుడని చెప్పఁబడి యున్నది. “ఈగుణములు శూద్రునియం దుండవా” యని యజగరుండు ధర్మరాజు నడుగఁగా “నటువంటిశూద్రుఁడు శూద్రుఁడే గాక బ్రాహ్మణుడే” యగుననియు “నాగుణములులేనివాఁడు శూద్రుఁడనియు నాయన యుత్తరముచెప్పెను. “కులముతో నవసరమే లేదనియు గుణమే కావలసినదనియుఁ దెలివిగలవారు చెప్పుదు” రని ధర్మరాజు వాక్రుచ్చియున్నవాఁడు.

“నిజమును శాంతి మున్నగు ననింద్యగుణంబులుగల్గువాడెయ
గజ్జి”డని చెప్పియుండెననికా మనమున్నిభుగాను భారతం
బుం జదివి తా గ్రహించినది బుద్ధిసుసూక్ష్మత వెల్లడింపుచున్ || 16
తే॥ “సుగుణసంపత్తిగలిగిన శూద్రజనుడు

బ్రాహ్మణసమానుడంచుచున్ బ్రాహ్మణుండు
సుగుణసంపద లేకున్న శూద్రసము ” డ

టంచునేకాని తద్భావ మన్యమగు నె

17

క॥ సత్యాదికసద్గుణముల నిత్యానుష్ఠానబుద్ధి నెగడంగఁ బ్రజకున్
సత్యరతుడై ధర్మజుఁ డత్యుక్తిగఁ దావచించెనటునహుషనితోన్
క॥ దేనికి శ్రైష్ఠ్యవ్యభీయఁగఁ మానసము ననెంత్రొబుధులుమఱిమఱిదానిన్
బూనినుతియింత్రుకానీ దానియవశ్యాచరణమెతన్మతమచటన్ || 19

(1) క॥ సవనమున వపాహామం । బవశ్యకరణీయమనుటకై “యాదివిజ
ప్రవకుండుగుం డెజ్జీలిచియవితథమ గప్రవేల్చె”ననదెయామ్నాయాబున్

(.) తే॥ “ఎవడు పుండరీకాక్షుడా నెద స్మరించు

వాడు బహిరంతరంబుల వరలుశుచిత ”

ననుచు స్మృతివాక్యముండినయంతమాత్ర

నితరశౌచంబు మానెనే యిలజనంబు॥

21

తే॥ పుండరీకాక్షు జను లెదం బూజనేయ

నచట నెటుచెప్పిరో మును లతిశయోక్తి

సత్యశీలాదివృత్తంబు జనులుపూన

ధర్మజుం డట్లు లత్యుక్తి తావచించె॥

22

ఉ॥ అంతియెకాని శూద్రజను డా సుగుణంబులు గల్గినంతనే

(1) వేదాంతపరిభాష, అగమపరిచ్ఛేదము, నాగ్యతానిరూపణము

శ్రు॥ “సప్రజాపతి తాత్పర్యోపసా ముదభిదత్” యిత్యాదావపి తాత్పర్యోప
యాధూత తూబర (శృంగపీన) పశుప్రాశస్త్యాబాధో నొగ్యతా.

(2) స్మృతి॥ శ్లో॥ అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాం గతోపివా

యస్మై తే పుండరీకాక్షం స పావ్యభ్యంతరక్కుచిః

వితగ బాహుండగుచు వెల్గెడినంచనికాని బ్రాహ్మం
డంతటిలోనె శూద్రజనుఁ డయ్యెడునంచనికాని తేల దా
యంతకసూనుభావ మటుమైగలశ్లోకగులం బతించినన్ 23

(1) నా నిసిభుగార్చహించినట మిన్ నహుషుండు గ్రహించి శంకతోఁ
చిన మది ధర్మజుంగుటిచి చేసెను బ్రశ్నము “ధర్మరాజ! నీ
వనినవిధాన బ్రాహ్మ తయన్నది వృత్తమునుండియే లభిం
చిన వృథగా గ జాతుల సృజించినదెందుల కింక” నాపుడున్ 24

కం! అతినూ త్మృశాస్త్రవిషయ ప్రతిపాదనపూర్వకము గాబాండుత్మృరా
ట్నుతుండువచించెను మద్భాషితములకెమ హేళనయుక్తి సేసెడిరీతిన్ 25

(2) “సకలజాతులపురుషుల సంగమమున సకలజాతుల స్త్రీలును
సంతుగనుడు । వర్ణసంకర మైపోయె వసుధ గాన
జాతి దుర్జ్జేయమని యార్చ్య! నాతలంపు 26

(3) మహిని వా గాదిక మః లట్లు మైధునమును సర్వసాధారణంబయై పర్వ
యుండ నెపుడుఁగామాంధమైయుండు నీజనంబు సులభసాధ్యంపుఁ
బని కేలచొరకయుండు 27

(4) ఇచట “యేయజామహే” యను శ్రుతివాక్య
మగుఁ దగుప్రమాణ మహికులేంద్ర!

(1) మహాభారతము

అరణ్యపర్వాంతర్గతాజగపర్వము - ఆశీత్వధికశతతమాధ్యాయము
సర్వశావాచ - శ్లో॥ యదితే వృత్తోరాజన్! బ్రాహ్మణః ప్రసమీక్షితః
వృథా జాతి స్త దాయుష్కా! కృతి ర్వాన స్తవిద్యతే॥

(2) యుధిష్ఠి-శావాచ - శ్లో॥ జాతిరత్ర మహాసర్ప! మనుష్యత్వే మహామతే!
సంకరా త్సర్వవర్ణానాం దుష్పరీక్ష్యేతి మేమతిః॥ సర్వే సర్వాస్వపత్వాని జనయంతి
సదా నరాః॥

(3) శ్లో॥ వాత్సేధున మధో జన్మ మరణంచ సమం సృజాం॥ వ్యాఖ్య -
వాగాదీనామివ మైధునస్యాపి సాధారణ్యాత్ జాతి ద్దుర్జయ - తథాచ శ్రుతిః
“నవైతద్విధ్యో బ్రాహ్మణాస్సో వయ మబ్రాహ్మణావా” ఇతి బ్రాహ్మణ్యే సంశ
య ముపన్యస్యతి.

(4) శ్లో॥ ఇద మార్గం ప్రమాణంచ యేయజామహాశత్రుపి॥ వ్యా॥ నను జాత్యనిశ్చయే

సవనములను హేమాత్మజనముచే నయ్యది

యుచ్చరింపఁబడుచు నుండునెపుడు॥

28

క॥ ఏమేముబోహ్మణులెయైనామో లేకన్యలెయైనామోయరయుచో

నామేముయజించుచునున్నా”మనుచుదద్ధమగునునాగకులేంద్రా

క॥ యజమాను లయిన జనములు

నిజజననం బెవోవలన నెగడినయ్యదియు

ః జమేఘుఁగక యామంత్రం

బుఁ జనివి హేమామ బు సేయఁబూనుదు రచట॥

30

(1) ఆ॥ కాన బ్రాహ్మణ్యతమునకు ము శీలంబరూః

దత్త్వదర్శిజనుల తలఁపువలన

మనువుమాత్ర మన్యమును వచియించె నీ

వియమందు వినుము విషధకేంద్ర॥

31

(2) ఆ॥ “జననమందు బాడము సకలవిధంబులొ

దొసగులెల్ల నవలఁ దొలఁగిపోవ

జాతకర్మ మనుచు సరవి వాఙ్మచ్చేద

మునకు బూర్వ మొకటి యొనరుపనగు॥

32

(3) క॥ సావిత్రినామకయా

దేవతనే తల్లిగాఁగఁ దెలియఁగఁదగు న

ష్ఠావిధముగ నాచార్యుగ

భావనచేసికొనవలయు బదపడి తండ్రీ

33

కథం బ్రాహ్మణోహ మిత్యా ద్యభిమానపురస్కరం యాగాదౌ ప్రవతతే త్యాకం క్యాహ, ఇదమార్ష మితి॥ అత్ర “యేషామహా” ఇత్యనేన “యే వయం స్తోత్రా మ్మాతాః అస్మేవా తే వయం యజామహ ” ఇతి బ్రాహ్మణ్యే అనవధారణం దర్శకం మంత్రలింగమపి “యఏవాస్మి సనక్యజ ” ఇతి.....

(1) శ్లో॥ తస్మా స్థీలం ప్రధానేష్టం విదు శ్చై తత్త్వదర్శినః॥

(2) శ్లో॥ ప్రా జ్ఞాభివర్ధనా త్పుంసో జాతకర్మ విధీయతే॥ వ్యా॥ కర్తృవ

బ్రాహ్మణ్యహేతు రిత్యాహ ప్రాగితి॥ నాభివర్ధనాత్ నాశ్చేదనాత్॥

((3) శ్లో॥ తదాస్యమాతా సావిత్రి పితా త్యాచార్యఉచ్యతే॥

(1) క॥ ఉపనయనం బగుచాకను

విపులన్ శూద్రసముండగుచు వెలయును ద్విజుఁడా

యుపనయన బగుమీఁదనె

జపతపములు మొదలుగాఁగఁ జలుపఁగఁ దగెడిన్ ” ॥ 34

క॥ అని ఈ గతిస్వాయంభువ! మనువామ్మా యోక్తకర్మమార్గమే బ్రాహ్మ్యం

బునకు నిదానంబనుచును జరులమనస్సంశయంబునమయిం చెలలిన్ ॥

తే॥ ఏపుడు వేదోక్తకర్మవిహీనులగుచు బ్రాహ్మణత్వవిట్కులపథవులుం
దొ॥ అపుడు శూద్రసమానులై యలరఁగలగు తత్త్వధర్మపరిత్యాదక్షులెల్ల

(4) తే॥ వేదనోదితమైనట్టి వృత్తమెల్ల

నెచట లోపించి స్వేచ్ఛమై నేగఁబడుకొ

అచట బలమైన సాంకర్యమమియుండె

ననుచు నూహింపగందగు నహికులేంద్ర! ॥

(5) ఉ॥ కాన త్రయారహస్యము సుఖంబుగఁ దెల్పఁగ నేరుపడ్డ యీ

మానవభర్మశాస్త్రమున మంచిగమించ వచించురీతిగన్

దానదయాసృశంస్యజప తథ్యపురోగమమైనయట్టిదై

యేచు మొదల్ వచించినదియుంతకు సంస్కృతవృత్తమయ్యెడున్ ।

(1) శ్లో॥ తావ చ్ఛూద్రసమో హ్యేష యవద్వేదేన జాయతే

(2) శ్లో॥ తస్మిన్నేవం మతిద్వైధే మను సాన్వయంభు వోబ్రవీత్ ॥ వ్యా
ద్వైధే జాతౌ సంశయేనతి

(3) శ్లో॥ కృతకృత్యాః పున ర్వర్ణా యది వృత్తం నవిద్యతే॥ వ్యా॥ వృత్తం వైది
కసంస్కారో యది నవిద్యతే తస్మిన్ సర్వాప్రజాః కృతకృత్యాః శూద్రతుల్యాః తథా
చస్మృతైః - “నశూద్రే పాతకం కీచిన్నచ సన్స్కారమ్” తీతి తేనాం సంస్కా
రానర్హత్వ నిష్పాపత్వాభిధానా త్కృతకృత్యత్వం దర్శయతి తద్వత్ త్రైవిణ్ణికా
అపి స్యురిత్యర్థః॥

(4) శ్లో॥ సంకర స్త్వత్ర నాగేంద్ర! లవాన్ ప్రసూషితః॥ వ్యా॥ అత్ర
వృత్తాభావే॥

[5] శ్లో॥ యత్రేదానీం మహాసర్ప! సంస్కృతంవృత్త మివ్యతే । తంబ్రాహ్మ
ణ మహం పూర్వముక్తవాన్ భుజగోత్తమ !

అ॥ జాతకర్మముఖ్య సంస్కారములచేత

నెవఁడు శుద్ధుఁడగుచు నెసఁగియుండు

వాని సత్య శీల దానాది వృత్తంబె

సంస్కృతం బటండుగ్ని క్షమను బుధులు॥

39

అ॥ అట్లుజాతకర్మమాదిసంస్కారములసత్యశీలములును సరిగఁగల్గి

యుండినట్టివాఁడెయ్య త్తమబ్రాహ్మణుఁడైదియయార్య! నాదుహృద్గతంబు॥

క॥ ఆసంస్కారములెల్లఁగ జేసికొనఁగూడునకును జెల్లదయెపుడుగ్

ఆసంస్కారవిహీనున! కేసుగు చు ల న్నఁగాఁడయిలవిప్రుఁడుగ్,

చ॥ అనివచియించె బాండునుతుఁ, డంతటియర్థము గల్గియున్నవో

ఘనతరభారతోక్తులకుఁ గానివి పోనివి యేవో వాసి యా

మనిసిభగారు బ్రాహ్మణులమొత్తము చిత్తము నొవ్వఁజేసి నా

రనవసరంపుచోతయని యావల జెడ్డి రిమార్కుచేయఁగల్గె॥ 42

సీ॥ ప్రతివాదిపండితు పటిమవీక్షింతమా

వ్యర్థమాసాక్ష్యంపుఁ బ్రవచనమున

తన్నాయవాదుల దగ్గిమగన్లెందమా

స్వస్థ కృద్బ్రాహ్మణ్య సాధనమున

మధ్యవర్తిమనీషి మహిమయోజింతమా

స్వప్రీయపాండితీ స్థాపనమున

స్వీయమా విద్యావిశేషంబునెంతమా

వర్తసాంకర్యంపు వాదనమున

ఇట్టిసాధనసంపత్తి పెట్టుకొనియె

అమృతాభారతీయ రహస్యములను

పరకటనమునెసి పుస్తత బ్రాహ్మణులను

దిగువద్రోచిన ముస్లిఘం బొగడవలదె॥

43

క॥ సాశస్త్రద్యోతనమున! కై శాస్త్రము లర్థవాద మనుసృతిసేయఁ

లేశంపుజ్ఞానమునను బ్రావేశించిరి బ్రాహ్మమతులు పెడవాదములఁగ్॥

అ॥ అగ్ని హోత్రతప్తమానయఃపిండంబు

న టంగల్పుగాకయగ్నిలాగె

అగ్ని హోత్రతప్తమానుక్కుముద్దందో

యగ్ని హోత్రమంద్రోయవనిజనులు॥

45

క॥ రాజపురోహితుఁడౌజను॥ రాజుగ నేచెప్పికొందురభ సమునబ్రజ

ల్లాజసమానుండౌనో॥ రాజెయగునొనిజమెఱుంగ రాదొకొమనకు॥

కం॥ ఆవిధసత్యాదికసంభావితుఁడౌశూద్రజనుఁడుబ్రాహ్మణసముఁడై

తావెలయఁజాలుఁగానీ॥ కేవలబ్రాహ్మణుఁడుగాఁడుక్షీతి నెన్నటికి॥ 47

అ॥ ఆప్రకారముగ నె యవిలేనిబ్రాహ్మణం

డగును శూద్రతులితుఁ డంతెకాని

బ్రాహ్మణం డనంగబడక కేవలశూద్రుఁ

డనఁగఁబడఁడు నిశ్చయంబుగాను॥

48

సీ॥ ఋతుమతీసతిపెండ్లి శుశ్రివోదితంబుచు

గోరైమై దా జేసికొన్ననాడు

విధవా విచహంబు విధిబోధితంబుచు

నన్నాతి గవగూడి మన్ననాడు

జాతిభేదములుంట సేతిగాదని యెల్ల

తెగలచారంగూడి తిన్ననాడు

ఉదధియానముసేసి హూసాఘముతోడ

నుచితంపుగోష్ఠిలో నున్ననాడు

మఱియు నిటువంటివేయైన దురితములకు

సాహస బు నధిష్టించి చన్ననాడు

వీనికృత్యంబు లెల్లరుక విన్ననాడు

కాఁడు బ్రాహ్మణుఁ, డందాక కాకపోడు॥

49

కం॥ ఇత్యాద్యత్యంజై నఃకృత్యంబులుభూమిసురునిగిందికిలాగుక

నిత్యానుష్ఠితసుతపస్సత్యాదులుపైకిలాగఁజాలవుశూద్రుక 50

తే॥ చెట్టుకొనగొమ్మనుండినయట్టి పండుకిందికింబడు నేదేనికొందువలన

అ॥ ఇట్టికొలము పెంపు నెనయుచునంజీవరా యడొప్పె, వీర రాఘవుండు
గాలిపట్టివంటిగట్టినత్తుగలాఁడు! నెమ్మదైనవాఁడు నేర్పుకాఁడు॥ 39
సీ॥ నత్తుచేపేలుపుంబ త్తిచే నెక్కుడౌ వలపుమోపరిసంతు వంటివాఁడు
ఈవిచేనాయంపుఁ దావిచేఁ బుట్టుచల్వలజోతీజతచూలువంటివాఁడు
నీటుచే బీరంపుఁ బాటుచేనూర్మొన ల్పాకుదాల్పరి పట్టివంటివాఁడు
రూపుచేవిద్దలయేపుచే రాకాసి పగవానికొమరునివంటివాఁడు

అసముచేతను దాలిమి మిసిమిచేత

వలపురానూడుకై నేతవంటివాఁడు

వీర రాఘవుఁబొగడంగ నేయినోళ్లు

గలుగవలెఁగానిలాతులకలవియగున॥

40

చ॥ పడఁతినిజంపకున్న నొకప్రాతవిలుం దెగనేసి బీరముల్
నుడువకయున్న నుక్కుడిగి నుంకులనేతలఁ గానకేగి త
మ్ముఁడఁ దనుఁ గూడి కోఁతచెలుము లొనరింపకయున్న నాటిలే
కడరెడువీర రాఘవున క బ్బువికూఁతురుసామి యాడగు॥ 41

సీ॥ మెప్పుల కుబ్బక మిడుకక రేవగల్

పేదవారికి నీరుసాదము నిడు

అలయికఁజెందక చెలులకై వడిఁజూచి

లాతివారికిసైత మూతనొసంగు

బందులఁ జెలికొండ బాపన్ల దొడుకుల

వేల్పుల నొకరీతి వెలయఁగాంచు

జతగాండ్ర కదనైన జం కొకింతయు లేక

యుసురులనైన నీనుజ్జగించు

తబముసెడి పుట్టుపునుబొంది తనరెఁగాని

మానిసియె వీర రాఘవమంతిరి యన

మంచిగొనములఁ గీరితిగాంచె సాటి

లేరు పుడమిని నేలాటివా రసంగ॥

42

సీ॥ ఎకనక్కమునఁ జొడు బుకుచోటనైన

త్తుంపఁ బడదె వీని యెఱపుచేత

అబ్రమే యేఱుంటనైన లేవడిచోవ

సీతనియమగు బున్నేని సతము

కడగం డైవరికైన నడఁగకయుండునే

యితనిచూపులగమి యెనసేసేని

విందుసేసెడిచోట్ల నొందునేయిక్కట్లు

లితనిపెద్దఱికంబు నెనఁగేసేని

తగవు లెచ్చటైనఁ దీరక రగులుకొనునె

యితని యెఱుకనుబడెనేని, యెల్ల వెఱులుఁ

బాయకుండునె యితనిపే ర్వాకొనంగ

ననుచుఁ బజ వీరరాఘవు నెనసి పొగను॥

43

క॥ అత్తెఱుగువీరరాఘవుఁ

డిత్తిగజగములను బెద్దయిల్లాలె తా

నత్తినది పైఁడిగాదను

బత్తిగొలుచు వెంకటయను పడఁతిఁగయికొనెన్

44

సీ॥ వీరునారని యెగువెదకక యడిగిన

కనర కిచ్చెడిది వెంకమ్మతల్లి

పసిపిల్లలకు నాపుపాలువోయఁగ నింటి

కల్పినఁచనిది వెంకమ్మతల్లి

ఇరుగువారికి నాయమిడుచోటఁ దనకస్త్రీఁ

గనకయుండునది వెంకమ్మతల్లి

పెరసంతుఁ దనసంతుఁ బొరపులేకయమన్ను

కఱదగల్గినది వెంకమ్మతల్లి

నగల్గెమగని నగలఁ దగులసేని

కఱతలను వన్నెగలది వెంకమ్మతల్లి

నినువులకు మంచిగొనములు నేర్పుచుండు
కలికితనమును గలది వెంకమ్మతల్లి॥

45

సీ! వ్రట్టుట పెట్టుట పుష్పముఁ దిప్పలే బూది

దాల్చువినవుడిండిఁ దగులుకొనియె
నిటుబోరెనఁ జెన్నీటిజోరా నల్ల
వానిపేరెదనక్క- నానుకొనియె
కనినవానిన కట్టుకొని పలునొళ్లతోఁ
బడు వెలవెలపాటు విడువకుండె
కడనుండి వెలయాలుగల్గ నిల్వెల్లజూ
చుచునుండు ముబ్బురాతు ననవొందె
ననుచు మలసట్టి బువిపట్టి నంచరాతు
వెల్లకారురపుతుల యువిదలఁ దెగడి
వెగటు పైచేత పెరవాతఁదెగుట కడను
మెలఁగుటయు లేక వెంకమ్మ చెలఁగుచుండు॥

46

తే! బువిని వెంకమవీర రాఘవులు గనిరి

వెలఁదులిరువురనన్ననుఁ గలుప ముగురు
చిటుతలను, రాముఁడును లక్ష్మీ చెలులపేళ్లు
గవరరాజన నాపేరు గ్రాలుచుండు॥

47

సీ! చదువులన త్తి యెజ్జలయందుఁగలబ త్తి

చిన్నదైనను గైత సెప్పువాడ
పేదలకడసివి పెద్దలగనుకీవి
నున్నయైనను బేరుగన్న వాడ
బాటలఁగలనేర్పు పాటులఁగలయోర్పు
లేమియైనను గంతు లేయువాడ
పనులపైఁగలపేర్ని బందులపైఁగూర్ని
లేకున్నదలయె త్తిపాఁకువాడ

కానఁ బెద్దలు విద్వలఁబూనుమగలు
గబ్బపుఁగూర్చునులుఁ దప్పుగలిగెనేని
దిద్ది మన్నింపవేడు దీనుద్దిదప్పి
వారిసన గౌరిరాజనుపేరు నాది॥

48

క॥ నాతండ్రినాడుకలలో నేతీరునఁగైత సెప్ప నేమిం చెనునే
నాతీరున నేకబ్బపు! వ్రాతఁ దొరకొంటి వీర రాఘవుపేర॥ 49

ప. స్థంతములు

క॥ అటువంటివీర రాఘవ
దిటవరిగని కెక్కుడైన తేజనఁ బ్రాద్దుఁ
జిటిలించుమేలిమగనికిఁ
గొటికలతిగనొట్టుజెట్టి గొలిచెడిదొరకు॥ 50

క॥ వెన్నునిపైబత్తినిబెర! బన్నంబులసాయపడెడిపాటున పత్తి
జన్నియవత్తినిత్తిని! బొన్నుపడంగ్రాలుచుండు పోటుమగనికి॥

క॥ బంగారుముచ్చిలుట మొద । లుంగలదోనంబులైదులోటొందంగా
సంగాతికొండవెతలును । పంగానితైంబు మెలఁగుపడవాలునకు॥

క॥ ముక్కంటి కొలుపునేతల! బక్కలగుడ్డులను గుంట్లవనటలనేర్చ
నిక్కంచుఁబజలపొగడికఁజిక్కిన కీరితిగలట్టి జెట్టులగనికి॥ 53

క॥ ఊరూరఁ బేరుగాంచిన
వారల (లోమొదటి) యంకెవానికి నన్నుఁ
గారామునఁబెనిచిన కని
కారపుమదిగలుగు ప్రెగడగమి దిటవరికే॥ 54

క॥ ఉసురుల కగచాట్లాదవెడి
మసలుటలుడిగించి మంచిమానిసియై యిం
పెసఁగఁగ దబ్బరకూలుపు
దెస నెడదం ద్రిప్పి తిరుగు దిట్టలధనికి॥ 55

వ॥ నిత్యైంబు హత్తుచుండు లగ్గు లగ్గులముగఁ జెలంగుచుండ నా
యొనర్పంబూనిన హరిశ్రద్ధునికతకుఁ ద్రోవయెట్టిదనిన, 55

• కథాప్రారంభము •

మ॥ సిరిచూల్మాదిరి జోగిపిండ్ల కినివై జేజేల మేల్చెట్లతోఁ
బురుడొ మ్రాకుల గూళ్లు వెట్టు గజదాల్పుల్ వేల్ రొదల్ సేయన
బ్బురమై యొంటనిజంట లొండొరుల చెల్పుల్గోరఁ బూల్చిండ్లచే
దిరమై నేలను ద్వైతనా నడవి నుద్దిగ గొప్పదై కాతెడిగ॥ 57

సీ॥ ఆకుల నీళ్లుల నడవిదుంపలయెరఁ

దనిసి జన్మిలోన (రౌదరు) తబనులు
తబనులు. వేల్పుసాదంబీక నీర్మేత

వలనుఁబోకుండుఁ బిట్టలు మెకాలు
పిట్టల మెకములఁ బెరవొ జోగివొ యెంచి
త్రుంచఁజూతురు కోసఁచెంచువారు
చెంచువారిని బెంచుచెలులని యేగితో

ట్రెల్లుఁ బెంపుడు (వొ) నెమళ్లు లేళ్లు
నెమ్మిలేళ్లు (ందు) నెఱపు నే న్నమ్ముఁబులులు
పులుల చిఱుతలతో నాడఁబోవుఁ బనులు
పనులుద్రావఁగ మేల్మిటిబస కొలఁకులు
కొలఁకు లంచలఁ దమ్ములఁ జెలఁగుచుండు॥ 58

క॥ ఆకొలఁకులు క్రుంకులకై

వీకఁగఁజనుదెంచు తబసివెలదుల చనులక
బ్రాఁకొన్న పసపునిగ్గుల
జోకఁ గలకఁబాటునీటఁ జొప్పడి యలరుక॥ 59

తే॥ అట్టికొలనులలోపల నన్ని దెసలఁ

బసిడిమెట్టులు గట్లపైవరలు చిన్ని
గుబురుమ్రాకులు నీటిపై గొసబు కల్వ

- గములు తామరపూల్లలఁ గ్రాలునొకటిః 60
- ఈ దానియొద్దన గుబురై కడానిబోసి
చిగురుజొంపములను విందుచేసికూయు
చలరు కోవెల చిల్క మొదలు పులుఁగుల
తావరంబైన యొక్క క్రొమ్మావి దనరు॥ 61
- క॥ అమ్మొవినీడ జముకొడు
కుమ్మలిక ముదోఁచు సడవియునికినగలనోఁ
దమ్ములునలుగురుఁ జెలియుఁ ది
రమ్మగు జడదాల్లుఁ గొలువఁ గ్రాలెడిరచ్చ॥ 62
- ఉ॥ ఉన్నెడ నాల్లుప్రాజదుపు లూటగ వా వెలిరాఁగ వేడివె
ల్లున్నగు మేనితే జలరఁ గొండలనూచు మొదల్ల బాసనాల్
మిన్నలరచ్చ నెన్నఁబడి మిన్నిక వేల్పననొప్పు జోగితేఁ
డన్నిటఁ బెద్దవాఁడు కొలలన్నిటిసేర్పడినత్తువాఁ డొగిః 63
- సీ॥ బూదిరేకలుమూచు మొగిమున నెప్పార
ముక్కంటికంటిపేర్లకు, నఁ దగ
చిగురులా గెట్టనొ జిగిజడల్ బరువూనఁ
గై యూత మోచుగుకట్టగాఁగ
నేమంపుఁబులితోలు నెటికడాసముగాఁగ
తెల్లుటుంగ్రాల్ గ్రాల్ వేల్లతోడ
అచ్చమాపటికగు శ్లమరు చేపేరుతోఁ
దెలివిగ్గులీను జందెంబుతోడ
గొలలఁబోగొట్టు నేటిసిర్గలుగ్గు జడిపి
తోడ నగ్గించు కొలువర్లతోడఁ దాల్చి
కనికరపుగల్గిచూ పొప్పఁగా మృకండు
కొడుకు జముచూలిఁకొకి నెడలివచ్చె॥ 64
- క॥ వచ్చుటయుజోగికెదురుగ॥ నచ్చటిజముపట్టి తమ్ములందఱుదోడ

న్యచ్చేయనేగిరిబస్ | గృహ్యుఁగొని తెచ్చిబట్టిగయిమోక్షులతో
మ॥ అడుగుందమ్ముల మబ్బుపూఁ గడిగి యొయ్యో నత్తులం దాల్చియె
క్కుడుగొప్పెందగుగద్దెపైనునిచి “మాకు నేడు మీరాకచే
నిడుముల్ వోయెను బండ్ల గోరికలు మాయిల్ సేమముంబొందె నె
ట్టిడు మా యంతటివున్నె ముం గ నడివాడేయంచు నగ్గించుచుక
చ॥ “కొలగమిలెమ్మిచాల్ కడలికూనవు కేజన వేడివేల్పువు
మ్మలికపుదూదితిప్పలకు మంటవు గొప్పతబంబుచేతఁ బెం
పులుగనినాడ వక్కటికవుంగని వత్తిగవేల్పులెల్ల నీ
మలయుటఁగల్గ సాకఁబడు మానిసివే బలుకెల్పు వెన్నఁగా॥ 67

శ్లో॥ అడవి నెలవర్లగుంపులయందుఁ గాత

యట్టిపెద్దవు నీవుగా కగు నవండు

మీరొలుంగనివార లెవ్వారుగలరు

జగములిగలో మృకండుజోగిగనిపటి॥

68

క॥ కానందొల్లిబుడివిడిచి, యే నట్లులొయ్యలడవి కీగివిదపమేల్

పూనినతేడుండినన॥ వ్యానికత్ విసఁగ జెప్పఁడక్కటికముతో॥” 69

క॥ అనియిట్లడిగిన గుదెదా

ల్పునిబిడ్డఁ గాంచి తబసివులి యిట్లనియె

గనికరముఁజూసి “తే దా!

విను నీయడుగుటకు జబువెట్టఁగ నెలమి

70

క॥ వినుపించెద నొకకత ని

న్ననసిన సందియమువోవ నెలమి నెలకొన

దనివిని విను ” మనిచెప్పఁగఁ

బనిగొనియెను గానయునిగిపట్టిమగఁ డిటుల్ ।

71

• అయోధ్యాపురవర్ణనము ।

సీ॥ వంటలన్నిటి కున్నివట్టనకాల్వల

నింపారుసరయునా నేలుగలిగి

మిన్నంటు తెఱగంట మేడలపస నెన్ను
 నెత్తెనకోటల యింపుగలిగి
 మున్నేలు లిట వీట ముడివేయఁబడియెనా
 లోతొ నగ డ్డయల్గుటలుగలిగి
 చక్కనిరొదఁజేయు తెక్కదాల్పులు డాఁగి
 డంటుచెట్లున్న తోటలునుగలిగి
 వ్రుడమివిరిఁబోడి కొక వింతతొడవనంగ
 కలిమిచెలి కాపురమునేయు నెలవనంగ
 మంచిమానిసిఱిటువుల మంచెయనంగ
 వెలయు సాకేతమను పెద్దవీ డొకండు

72

సీ॥ నిలుపుగన్నులుగల్గి నీటియీవర్లపై
 నక్కు రాజేల్పలి యేవునంచి
 కడుపరానట్టి రొక్కములపాఁతులుగల
 డాకడేలికవీటి జోక నన్ని
 ఎప్పుడుఁ బనిఁజేయు చెటకేగఁ బేర్లని
 తాతయేలెడ్డిపోలి దగవుఁబెట్టి
 మొదలుతుదియులేక యెదుటఁగన్నదనినం
 తున్న నల్పయ్యప్రోల్పెన్ను నన్ని
 చూడసాగసైన మేల్కల్ల సాబగుగలిగి
 తరుగులేనట్టి రోయీవి దనరియుండి
 పేరుగలిగినదంటల బాదుగలిగి
 అచ్చవుం బుట్టువులచేత నలరెవీడు

73

సీ॥ రతనాలలోఁగిల్లు రాణించునంగల్లు
 గొనబై నవాకిల్లు గొప్పగుల్లు
 నీటిజంత్రపుఁజాల్లు నెఱిచల్వపందిల్లు
 కనవుగల్గినబీళ్లు మిసిమిరాల్లు

మంగళశకరములగు నుభయులనుభవించి యనంతరము పరమపదసుఖము నొందగలడుని యీ “యస్మాప్రముతుముమ్యక్త శ్రద్ధయైవాక్షమోపి సః ఇమంధర్మం మహాశైవ సోపిముక్తిమహాపుయాత్” అని స్కాందవచనము చెప్పుటచేతను మఱియు నందే “శక్తోయస్మాప్థితం ధర్మ ముపేక్షంకురు తేనరః సోసిపత్రవనంనామ నరకంప్రశిపద్యతే” (అనగా నెవడు స్వధర్మసంస్థాపనమునకు సమర్థుడై యుండియు నుపేక్షించునో వాడు సిపత్రనామక నరకమును బొందుచున్నాడు) అను ప్రత్యవాయువచనము మాకు వెఱపుగలిగించుటచేతను, శ్రీమదార్య నారాయణమూర్తిగాను నిర్దేతుకజాయమానకృపాకటాక్షచీక్షణులె తామురచించిన ప్రశ్నార్థవమును మాలో శి. పి. పాకయాజికిబ్రత్యే కముగాఁ బనివడి పంపుటచేతను ఆప్రశ్నార్థవమందలి విషయములు శాస్త్రవిరుద్ధములు ననుభవదూరములు, నవమానకరములు, యుక్తివి రోధములు, సంఘవినాశకారకములు నై యుండుటచేతను, ఏనిని విమ ర్శింపక యుపేక్షించినచో వానివలనగలిగెడి నష్టములకు బ్రపంచము తోపాటు మేమును బాత్రులముగావలసియుండుటచేతను, నివిమర్శన గ్రంధరచనకుగడంగితిమి కానఁ బ్రకృతమునకు వచ్చుచున్నవారము. శ్రీ నారాయణమూర్తిగారి ప్రశ్నార్థవమును బూర్తిగాఁ జదువఁ గా వారివాదమునందు మూఁడుసారాంశములు మాకు గనుపడుచు న్నవి, అవేవన?

- (1) శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసములందు బ్రాహ్మణాదివర్ణచతుష్టయము పుట్టుకతోఁ బుట్టలేదని, వర్ణింపఁబడినది.
- (2) వర్ణములు గుణకర్మలనుబట్టి విభాగింపఁబడినట్లు మీఁదఁదెలిపిన ప్రమాణగ్రంథములందుఁ గలదు.
- (3) ఇందులకుఁ బూర్వనిదర్శనములుగలవు.

ఈమూడును ఖండనార్హములై యున్నవి. ఈవిషయ మీదిగున గ్రమముగా విశదీకరింపఁబడును. మూర్తిగారి మొదటిసారాంశమును విమర్శించుటకు ముందువారు గావించిన

జాతి వర్ణ శబ్దార్థవిచారము.

విచారించవలసియున్నది. వారీ విషయమును ముచ్చటించునపు డు“సాలెపురుగు జాలమును నిర్మించినట్లు ఇతరపురుగులు నిర్మింపజాలవు. మధుమక్షికములవలె నితరమక్షికములు తేరెనుగూర్పజాల . గుఱ్ఱము మొక్క బాలచలనము గోవునకు లేదు ఇరన్నియు వేలువేలుజాతులు శూద్రబాలుడు సంస్కారశిక్షణామలచేత బ్రాహ్మణునికి సమానముగా పూజాపాఠములచేయగలడు. కావున మృగాలకువలె మనుష్యులలో జాతిభేదములేదు. ” అని తెలిపి తరువాత “ వర్ణము జాతి విభిన్నము లు. ” అని తెగబెట్టి వ్రాసియున్నాడు. ఏరి యాయాశయమునుబట్టి చూడ వర్ణవ్యవస్థయందు చాడబడు జాతివర్ణశబ్దములు సమానార్థకములుకానని తెలియవచ్చుచున్నది. ఇట్లునుట తప్పు. మూర్తికాగరిని మనశాస్త్రములనుజూడని దోషము విశేషముగఁ బీషించుచున్నది. చూడుడు. గురుబాలప్రబోధిక 185 పుట “ వంశోన్యవాయస్సంతా నో వర్ణాన్యః బ్రాహ్మణాదయః, విప్రక్షత్రియవిటూచ్ఛదాః చాతుర్వర్ణ్య మితిస్మృతం ” బ్రాహ్మణక్షత్రియవిటూచ్ఛదజాతులు వర్ణముల నంబడును. “ వర్ణ్యం తే కపిలారుణపీతకృష్ణవర్ణైః నిరూప్యంతఇతి వర్ణాః వర్ణస్తుతౌ ” కపిలారుణ పీతకృష్ణవర్ణములచేత స్తోత్రముచేయఁబడునవి. “ కపిలా శ్చిరుణాః పీతాః కృష్ణాశ్చేతి శృధకృష్ణధక్, బ్రాహ్మణాః క్షత్రియాః వైశ్యాశ్చూద్రాశ్చేతి వివక్షితా ” ఇతి విష్ణుపురాణే బ్రహ్మక్షత్రియవిటూచ్ఛదవర్ణములుగూడి చాతుర్వర్ణ్యమనంబడును. “చత్వరోవర్ణాః చాతుర్వర్ణ్యం” నాలుగుజాతులుకానఁగాతుర్వర్ణ్యము” అని వర్ణశబ్దార్థవిచారము దెలుపఁబడియున్నది. ఇందువలన జాతివర్ణశబ్దములు సమానార్థకములనిస్పష్టమగుచున్నది. జాతిశబ్దమునుగూర్చిగురు బాలప్రబోధిక 47వ పుటను “జాతి ర్జాతంచ సామాన్యం” జాయతఇతి జాతిః. జాతంచ, ప్రాదుర్భవించునది. అని తెలుపఁబడియున్నది. దీనివలన జాతియనఁ బుట్టువని తెలియవచ్చునది. ఇందేమేని సందే

హమున్న దానినీ శబ్దరత్నాకరము తుడిచిపెట్టుచున్నది. ఇటుచూడుడు జాతి=కులము. పుట్టుక, ...పదునెనిమిదిజాతులు (బ్రాహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర), వ్యావహారిక, గోరక్షక, శిల్పక, పంచాణ, కుంభకార, తంతునాయ, ఔరక, రజక, వస్త్రచ్ఛేదక, చర్మకార, తిలఘాత, లుబ్ధక చండాల, మాతంగజాతులు) మరల 969 పుటలో వర్ణము=బ్రాహ్మణాది. (బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులు) అని యివి నాలుగు. అని తెలిపియున్నది. ఈవిమర్శనలన జాతివర్ణ శబ్దములు సమానార్థకము అని బాలునికిఁగూడ బోధపడుచున్నది. మే మిన్నిప్రమాణములు చూపించినను మా నారాయణమూర్తిగారు కొంచె మింగ్లీషుభాషాసంస్కారముకలవారివలె నున్నారుకాన నాంగ్లేయనిఘంటునుండి ప్రమాణములఁ జూపనిచో మెచ్చరేమోయని యాకొంతగూడఁ దీర్పుచున్న వారము. కనుఁడు పోనుదొరగారినిఘంటువు 323పుట. జాతి=Caste or birth, జాతులవాండ్లు=People of various castes. 900 పుటవర్ణము Caste, బ్రాహ్మణాదిజాతులు. అని పరదేశీయులును బండ్లితవరులును బక్షపాతరహితులును లోకజ్ఞాననిధులును నగు పోనుదొరగారు జాతివర్ణ శబ్దములురెండును సమానార్థకములని తెలిపియుండిరి. గాన నిదివరకే విషయము మామూర్తిగా రెఱుంగకపోయినను నిప్రతిది చదువుకొనిన పిమ్మట నైన జాతివర్ణములు భిన్నములను పిచ్చిపట్టుదలను వదులుదురు గాత. అక్షేపవదులుదురు.

శుక్తులు వర్ణ విభాగము

గావించియున్నది. కానియావిభాగము పుట్టుకతోనే వర్ణములు వచ్చినట్టు తెలుపలేదట! చూడుడు “బ్రాహ్మణోస్యముఖమాసీత్ బాహూరాజన్యః కృతః. ఊరూతదస్యయ్యద్వైశ్యః. పద్భ్యాగ్ శూద్రో ఆజాయతః, అనుమంత్రమునకు పుట్టుకతో వర్ణమువచ్చునను అర్థమును కాకినాడ హరిశ్చంద్రరావుప్రశ్నోత్తులువాసియుండుట వేదవిరోధము. 2 యుక్తివిరుద్ధము. 3 వ్యాకరణవిరుద్ధము 4 ఆక్షేయపద్ధతికి విరుద్ధముగా నుండలేదా? ఈశ్వరుఁడు శరీర రహితుడుగావున వాని

కంగములుకలవనుట వేదవిరోధముకాదా? ఒకని శరీరాంగములందు నాలుగువర్ణములుపుట్టుట యుక్తివిరుద్ధముకాదా? ముఖబాహూరు శబ్దములు ప్రథమావిధక్తులు. పద్యావ్యంజనశబ్దము వానివ్యత్యయమని సంస్కృతవిద్వాంసులు చెప్పుదురుకదా? ఈమంత్రమునకు పూర్వమంత్రము నందు ఈసృష్టిరూపమగుపురుషునకు శిరస్సేది? భుజములేవి? ఊరువులేవి? పాదములేవి? అనుప్రశ్నలున్నవికాన పుట్టుకతో వర్ణము నుట వ్యాకరణ విరోధముకాదా? ఆరేయవిరోధమును గాదా?,, అని నారాయణమూర్తిగారు ప్రశ్నార్థి వముఖమున మనలఁ బ్రశ్నించియున్నవారు కాని “బిడ్డనెత్తుకొన్న సంతోషములోఁబడి గుడ్డతోలిగినది చూచుకొనని” వారివలె మనమూర్తిగారు ప్రశ్నలనెముద్రమును సృజించు సంతోషములో మునిగి తమవాదమును దామే పావనహస్తములతో నిర్మూలించుకొనియున్నవారు చూడుడు. మొదట “ఈశ్వరుడు శరీర రహితుఁడుగావునవానికంగములుకలవనుట వేదవిరోధముకాదా” యను ప్రశ్నవాక్యము నే పావనహస్తముతోఁబ్రశ్నించి యాపావనహస్తముతోడనే యావాక్యముదిగువనే మఱల “ఈసృష్టిరూపమగుపురుషునకు శిరస్సేది? భుజములేవి? ఊరువులేవి? పాదములేవి? అనుప్రశ్నలు వేదమునందున్నవి” అనువాక్యమును వాసియున్నవారు. మొదట “ఈశ్వరుడుశరీరరహితుఁడు”ని చెప్పి యావెంటనే యాయీశ్వరుని “సృష్టిరూపమగుపురుషునిగా వేదముచెప్పుచున్నదని వ్రాసినదమ వాదము వేదవిరోధమై నశించలేదా? ఇప్పుడు వేదవిరుద్ధవాద మెవరిది? అనేకభవనబ్రహ్మాండములను సృజించి పెంచి హాించు సర్వశక్తులుగల పరమేశ్వరుడు తన ముఖబాహూరుపాదములందు నాలుగువర్ణములను బుట్టించుట మన మూర్తిగారి కాశయుక్తులకు విరుద్ధముగాఁ దోచునుగాక. దోచినంతనే యది యసత్యమనినమ్ముటవలన నీశ్వరుని సర్వశక్తిహీనునిగాఁ దలంచుటకాదా? ఈతలంపు యుక్తివిరుద్ధము వేదవిరోధమును గాదా? ముఖబాహూరుశబ్దములు ప్రథమావిధక్తులుగా నున్నవికాన వానివలన బ్రాహ్మణక్షత్రియ వైశ్యులు పుట్టినారనిచెప్పు

ట తప్పని మూర్తిగారు చెప్పచున్న వారు. పోనిండువాదమునిమిత్తము కొంచెముకాలము ముఖబాహూరుశబ్దములు ప్రథమావిభక్తులుగా నుండుటచే వానివలన బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులు పుట్టిరని చెప్పట తప్పని తలంతముఅటుపై “పద్యాభ్యాం శూద్రో అజాయత” అనియున్నది, పద్యాభ్యాం=పాదములవలన, శూద్రః=శూద్రుడు, అజాయత=పుట్టెను, అనియర్థముఇదియుఁ దప్పకాదుకదా? “చంద్రమా మనసో జాతః” అను మఱియొకవాక్యముకలదు. దీనికి, చంద్రమాః=చంద్రుడు మనసః= ఈశ్వరునిమనస్సువలన; జాతః=పుట్టినాడు,, అనియర్థము. ఇదేమైనఁ దప్పగునా? ఇంతియకాదు“చక్షో స్సూర్యో అజాయత,, అనగా,చక్షోః=భగవంతునినేత్రమువలన, సూర్యః=ఆదిత్యుడు, అజాయత=పుట్టెను. ఇదియెగాక “ముఖాదింద్ర శ్చగ్నిశ్చ ప్రాణద్వా యరజాయత అనగా ముఖాత్ = పరమేశ్వరునిముఖమువలన, ఇంద్ర శ్చ= ఇంద్రుడును, అగ్నిశ్చ= అగ్నియును, ప్రాణాత్ = ఈశ్వరుని ప్రాణమువలన, వాయుః=వాయువును, అజాయత= కలిగెను. అనియర్థము. ఈయర్థముల నెక వేళ మన నారాయణమూర్తిగారివంటి ఘన పండితులు తప్పులనుగాదలంతురేమోకాని సంస్కృతవిద్వాంసు లెన్న టికిని దప్పనజాలరు. ఇవితప్పుగానప్పుడు వీనికిబూర్వముననున్న ముఖబాహూరుశబ్దములు ప్రథమావిభక్తులుగానుండినను వానివలన బ్రాహ్మ క్షత్రియవైశ్యులుపుట్టినట్లై సంస్కృతవిద్వాంసులర్థముచేయుదురు. కాని విరుద్ధముగా జేసి యవివేకులనిపించుకొనజాలరు. ఇంతవఱకు గావించినవిమర్శవలన మూర్తిగారు పుట్టుకతో వర్ణమురాదు గుణ కర్మలనుబట్టివచ్చుననుటకై యీశ్వరుడు నిరాకారుడని వాదించిన మనమూర్తిగారివాదమే నిరాకారమునుబొందినదని తేలినది. ఇట్లు చెప్పగనే యాయపార్థములు మీరుకావించుచున్న వారుకాని.

మనువు వర్ణ విభాగముఁ

జేయుచోట బై “బ్రాహ్మణోస్యముఖమాసీత్. బాహూరాజన్యఃకృతః. ఉరూతదస్య యద్వైశ్యః, పద్యాభ్యాం శూద్రో అజాయ

త, “అనుమంత్రమునకు మేము చెప్పినట్లు గుణకర్మలనుబట్టి వర్ణవిభాగముచేయవలెననెడియరమును గావించుకొనియె “శూద్రోబ్రాహ్మణతామేతి బ్రాహ్మణశ్చైతి శూద్రతాం” అని వ్రాసియున్నాడు. అనగా శూద్రుడు బ్రాహ్మణత్వమునుబొందును బ్రాహ్మణుడు శూద్రత్వమునుబొందునని యర్థము. ఎందువల్లనని యశిగెదరా? సన్మణసత్కర్మలవలన శూద్రుడు బ్రాహ్మణత్వమును, దుర్మణదుష్కర్మలవలన బ్రాహ్మణుడు శూద్రత్వమును బొందుదురని చెప్పుచున్నాము. “అని చెప్పి యీ ప్రమాణప్రకారము ప్రవర్తింపనివారు వర్ణబ్రాహ్మణులుకారా?” అని మనల నడుగుచున్నవారు. ఇంతకంటె లోకవంచకవదముమఱియొకటి కానరాదు. అదేమనెదరా? వినుడు. “శూద్రో బ్రాహ్మణతామేతి బ్రాహ్మణశ్చైతి శూద్రతాం” అనుశ్లోకములో సుగుణకర్మలవలన శూద్రుడు బ్రాహ్మణత్వమును దుర్మణ దుష్కర్మలవలన బ్రాహ్మణుడు శూద్రత్వమును బొందుననుపదము లెక్కడనున్నవి? లేనిపదములను సర్థముచేసికొని విపరీతార్థములుతాముగావించి లోకులపార్థములనుజేయుచున్నారని వానినదూషించుట కలిబోధనారముకాదా? ఇదియుట్లుండసిండు. పైశ్లోకము బ్రాహ్మణాది చాతుర్వర్ణ్యమునుగూర్చి ముచ్చటించునదికాదు. ఇంకేమన మనుస్మృతి 10 అధ్యాయములో సంకరజాతుల వ్యవస్థనుగూర్చి ముచ్చటించునదియై యున్నది. దీనివిమర్శనము తరువాత చేసెదము పుట్టుకతోడనే బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్య శూద్రవర్ణములువచ్చినవని మనుప్రజాపతి యాపదియవ యధ్యాయమునందె వేరొకచోట చెలిసియున్నవాడు. ఆశ్లోకములను జూడుడు (మనుపుట 10 శ్లో 4-5) “బ్రాహ్మణః క్షత్రియో వైశ్యః శ్రయోవర్ణాద్విజాతయః చతుర్థ ఏకజాతిస్తు శూద్రో నాస్తి తు పంచమః” అనగా బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యులను మూడు వర్ణములవారును ద్విజాతులు (అనగా రెండవజన్మకలవారు) నాలవ వాడగు శూద్రుడొక్కఁడుకలవాడు (అనగా శూద్రునకుపనయనములేదుకాన రెండవజన్మములేదు. ‘అందువలన నొక్కజన్మ

ముకలవాడగుచున్నాడు) అయిదవజాతివాడులేడు. అనిచెప్పి వెంటనే “ సర్వవణ్ణేషు తుల్యాసు పత్తి వ్వక్షతయోనిషు! ఆనులోమ్యేన సంభూతా జాత్యాజ్ఞేయా స్తవతే ” నాలుగువర్ణములయందును దన జాతివారుగాను వ్యభిచారదోషములేనివారలుగాను నుండేడు భార్యలయందు నాణినివివాహమాడిన భర్తలకు బుట్టినపుత్రులుమాత్రము పుట్టుకచేతనే వానిపుత్రులుగాఁ దెలియ దగినవారు అని కఠోక్తిగా బుట్టుకచేతనే వర్ణమువచ్చునని మనువు తెలిపియున్నవాడు. ఇంతియే కాక ప్రథమాధ్యాయములో సృష్టిక్రమమునుగూర్చి ముచ్చటించుసందర్భమునఁ బైమంత్రార్థముగా నుండునట్లు స్పష్టముగా బ్రహ్మతనయొక్క ముఖబాహురుపాదములవలనఁ గ్రమముగా బ్రాహ్మణక్షత్రియవైశ్యశూద్రులను సృజించినట్లే చెప్పియున్నవాడు. చూడుడు (మనువు. అ 1 శ్లో 31) “లోకానాంతు వివృగ్యర్థం ముఖబాహురుపాదతః! బ్రాహ్మణం క్షత్రియం వైశ్యం శూద్రంచ నిరవర్తయత్ | అనఁగా బ్రహ్మయే లోకములయొక్క యభివృద్ధికొఱకుఁ దన ముఖబాహురుపాదములవలన బ్రాహ్మణుని క్షత్రియుని వైశ్యుని శూద్రుని సృజించెను. అని యర్థము. మనుప్రజాపతి యంతవిస్ఫుష్టముగా నింత సుబోధకముగా బ్రాహ్మణాది జాతివ్యవస్థ గావించియుండఁగాసీశ్లోకములనెల్ల మూలమూసిపెట్టి యీవర్ణవ్యవస్థకు నేవిశమైనసంబంధము లేనిదియు సంకరజాతివ్యవస్థనుగూర్చి ముచ్చటించునదియు నగు “శూద్రో బ్రాహ్మణతామేతి ” అను వచనమునుజూపి మఱపు గుణకర్మలను బట్టి జాతివిభాగము గావించినాడని చెప్పుట లోకవంచనము చేయుటకాదా? మన నారాయణమూర్తిగారికిఁగాని యార్చధర్మోపదేశకులగునై!! నారాయణమూర్తిగారికిఁగాని యీలోకవంచనమునేర్పుటకు గురుత్వముగావించినవారు శ్రీ దయానందసరస్వతీస్వాములవారె. వారి సత్యార్థప్రకాశను 112పుట మొదలుకొని 117వ పుటవరకును మన మూర్తిగారు గావించిన యసంగతవాద మతయుఁ గలదు. వారిపలుకులనే చిలుకలవలె వీరనుకరించి తమ యవ్యక్తమధురాలాప

ములతో రహస్యసారములను బ్రశ్నార్థవములనుబూనించుచున్నవారు ఈగ్రంథముల రచించుటవలన దమలోకవంచకత్వమును నపాండిత్యమును వెల్లడిచేసికొనుటయెకాని యింతకుమించిన ప్రయోజనమును గాంచఁబోరు.

ఇ క వారు మనుస్మృతినుండియిచ్చిన “శూద్రో బ్రాహ్మణతామేతి” అనువచనముంగూర్చి యిండుక సమాధానమిచ్చుచున్నవారము. ఈశ్లోకమును దీనికివెనుకనున్న శ్లోకమును బరస్పరసంబంధముగలవి. ఇందు మొదటిదానినివిడిచిన రెండవదాని కర్థముకానేరదు. ఇట్లుండఁగా మనమూర్తిగా రీశ్లోకమునకు విశేషించివాసిన యర్థమేమియు లేదుకాని వీరిగురువులగు శ్రీ దయానంద సరస్వతీస్వామివారుమాత్రము విపరీతార్థమును వ్రాసియున్నారు. దాని నాధారముచేసికొనియే మనమూర్తిగురుత్వాదిప్రమాణప్రకారము ప్రవర్తింపనివారు వర్ణబాహ్యులుకారా? „అని మనల నడిగియున్నవారు. వీరుచెప్పినప్రకారము ప్రవర్తించెడివారు వర్ణబాహ్యులయ్యెదరో! వర్తింపనివారు వర్ణబాహ్యులయ్యెదరో చూచుకొందము. శ్రీస్వామివారు సత్యార్థప్రకాశిక 114 పుటను“శూద్రో బ్రాహ్మణతామేతి బ్రాహ్మణశ్చేతి శూద్రతాం త్రితయాజ్ఞతమేవంతు విద్యా ద్వైత్యై త్తదైవచ” అనఁగా శూద్రకులమునం దుత్పన్నులైనను బ్రాహ్మణత్వత్రియవైశ్యులవంటి గుణకర్మస్వభావములు కలవారైరేని వారు బ్రాహ్మణత్వత్రియవైశ్యులగుదురు. అట్లే బ్రాహ్మణత్వత్రియవైశ్యకులములం దుత్పన్నులైనను శూద్రునివంటి గుణకర్మస్వభావములుగలవారైరేని శూద్రులగుదురు. అట్లే త్రితయకులమందుఁగాని వైశ్యకులమందు గాని యుత్పన్నుడై బ్రాహ్మణునితోఁగాని శూద్రునితోఁగాని సమానుడయ్యేనేని బ్రాహ్మణుడుగాని శూద్రుడుగాని కాఁగలడు అనగా నాలుగువర్ణములందును నేయేవర్ణముతోసమానులగు స్త్రీపురుషులు ఆయావర్ణములందు గణింపఁబడుదురు.

సూత్ర సంహిత

చతుర్థాశ్వాసము

(0)

కం॥ శ్రీమత్కృష్ణార్జునసంవాదాద్వాదాశ్వాసాంతము

కామితదాయక! నటతరు ధామా! శ్రీదక్షిణామూర్తి! దక్షిణామూర్తి!

పాదేనా! యవధరింపుము యజ్ఞవేదపథంబు పూర్వభాగమా
హత్యంబు జెట్టిదనిన.

2

సర్వవేదాంతార్థసారప్రశ్నము

సీ॥ సత్రావసానైకసన్నద్ధులును సర్వ

వేదార్థవేదులు విమలమతులు

సర్వలోకహితాతిసంయుక్తులును సర్వ

శత్రుపరితులు నిశ్చలులు సర్వ

బాధావిముక్తులు ప్రకటనారాసార

విజ్ఞానవంతులు వేదపాఠ

విధులు నభ్యాసతాతిధిపూజనానకు

లాభాన్నియవిత్పూజనాభీరతులు

వృద్ధగురుజనసేవకు లిద్దరతు

లసఘు లభిమానవర్జిత లాత్మవిమలు

స్వస్థవృత్తులు ద్వంద్వవివర్జితాత్మ

లార్జవాఘ్నులు బహుమృదుతాభియుతులు॥

3

స॥ మతియు రుద్రాక్షమాలికాధారులును సితభస్మాద్ధూళిత

శరీరులును ద్విపుండ్రావళివిరాజితులును జటావల్కులసంయుతులును

సమిత తేజోమూర్తియగు శివుని సింగం బర్చించువారును శివాభి

మానసంపన్నులును శివభక్తిపరాయణులును శివనామజపధ్యస్త పాప

పంజరులును సంసారవిషవృక్షమూలచ్ఛేదనతత్పరులును శ్రోతస్మార్త

సదాచారులును విగతవిషయాభిలాషులును బుద్ధ్యాత్ములయందు మై

త్రియుఁ బాపకర్మలయం దుపేక్షయు సుఖతులయందు సంతోషంబును

దుఃఖతులయందుఁ గరుణయునుం గలవారు నైన యమ్మహామునులం దఱును వ్యాసప్రసాదసంపన్నుండును విశ్వవిజ్ఞానసముద్రుండును విశ్వాత్మవేదియును విధ్వస్తభవకాంతారుండును మహాత్ముండును నగు నూతుని భక్తిచేత స్మరింపుచు స్తోత్రంబులు సేయుచున్న సమయంబున శ్రీమంతుండును మహాకారుణికోత్తముండును సర్వజ్ఞుండును సర్వభూతాభీష్టఫలప్రదుండును బ్రభుండును మహాతేజోమూర్తియు నగు నూతుండు రాత్రియందు సూర్యుండునుంబోలె యావిర్భవించిన నమ్మహాత్మునింజూచి ఋషులందఱును విస్మితులును గద్గదస్వరులును నై దండవత్ప్రణామంబులాచరించి వరాసనాసీనుంజేసి పాదప్రయోశనంబాచరించి పరమశ్రద్ధ సప్సన్యాత్ముని గంధవుష్మాదులం జిరకాలంబు పూజించి “సర్వవేదార్థం జెఱింగింపు” మనియడిగిన నూతుండును స్వగురుమూర్తిందలంచి జగద్గురుండగు మహేశ్వరుని సర్వవిద్యామయియగు నుమాదేవిని విఘ్నేశ్వరుని శిష్యులుం దలంచి భూమియందు దండవన్న మస్కారంబులాచరించి కృతాంజలిపుటుండై సర్వవేదార్థంబును దెల్పుటకు నారంభించి “సర్వజగద్విభాసకుండును దివాక రాదిమహాజన్ముల కగోచరుండును సంసారివిష మహశాపధుండును నగు మహేశ్వరునకు భక్త పురస్కరంబుగా నమస్కరించెద, పరానుభూతియు భవపాశ నాశనియు నదాశిపునకు సతిశోభనప్రదయు నుత్తమచిత్తవృత్తిదాయినియు నానావిధలోకనైభవయు నుమాఙ్గిధానయు నగు సమ్మహాదేవి! నమస్కరించెద”నని నూతుండు మఱియునిట్లనియె.

4

—(పరాసరవేదార్థ విచారము)—

తే॥ “ఇంకమీఁదట వేదార్థమెల్లమీకుఁ

దెలియఁజెప్పెద శ్రద్ధచే దెలియఁదగును

శ్రద్ధలేకుండవినుట నిష్ఫలముగాదె

లదియు రెండువిధంబులౌ నసఘలార!

5

సీ॥ పరఁగ వేదార్థంబు పరయన నపరనాఁ
 బరఁగును, నీరెండుపదములందు
 పర పరాత్పరమైనపదమగు, నపరదా
 ధర్మ(సంజ్ఞం)జ్ఞానఁ దత్పరాభి
 గమనసాధనమాను, (మును లధర్మంబునుగ)
 వేదార్థమనియెంచి విమలభక్తి
 (నెక్కికచోనెంతు రొగి విప్పుటకునుగా)

ముఖ్యంబుగాఁ జేయఁబూనరెందు
 అల యధర్మంబువ్రాయిన నతులధర్మ
 (మత్తుభితమగు, దాన) వేదార్థసిద్ధి
 యయిన బ్రహ్మంబుచేరు నోయనఘలార!
 నత్యమిదియంచుఁ బాయుడిఁ నంశయములు॥

6

చం॥ తనపరక్రిచే శివుఁడు తద్దయు బద్ధుఁడువ్రా లెఁ దోఁచు నెం
 దును, పరశక్తి యొక్కటియె దుర్లుటకారిణి మాయనాఁగఁదా
 ఘనతర చిత్స్వరూప పరికల్పితమాను విచారదృష్టిచే
 గనుగొన లేనిదాట నది గాంచెను మాయ(యటన్న నామముగ) 7

తే॥ అదియు నానందరూపుడైయలరునట్టి
 శివునివిజ్ఞానవశమునఁ జెడునటండ్రు
 వేదవేదాంతసిద్ధాంతవిమలనుతులు
 నత్యమిమాట నమ్ముడి సాధులార!

3

సీ॥ లోకంబులోన విలోకింపఁ గల్పిత
 వస్తునాశనమైన వాస్తవముగఁ
 దగు నధిష్ఠానంబె మిగులు, నట్లాటచే
 జన్మాత్రజనితయై చెలఁగుమాయ
 నశియించెనేని చిన్మాత్రంబె వెననిల్చు,
 నామాయ భావమంచనఁగ నది య

ధిష్ఠానమొడిగినఁ దెగి యభావంబౌను

భావమంచనిన నేర్పడఁగఁ దోచు
అట్లుగావునఁ గల్పితం బరయ భావ-
మాను నభావంబు నుభయ మెప్పుడునుగాదు
తగ నధిష్ఠాన మెప్పుడు సత్యంబెయగుట.
వాళ మొందదు, సంతతానంద మదియ

9

కం॥ పరశివవిషయజ్ఞానము

పరహింసాభిఖ్యయుటికిఁ బరఁగును వేదాం

త రహస్యవిచారణమున

మఱి యన్యైశ్రములకుం గ్రమంబుగఁ గల్గున్

10

కం॥ వనవాసి నైష్ఠికస్థితి వనజాసనులోక మొందు, పైతృకలోకం

బునుగాంచుగృహస్థుండును విదురశివజ్ఞానపదము భిక్షుకుఁడొందున్
సీ॥ ధర్మ గుటిచక బహూదక హంస పరహంస

వామంబులను) యతుల్ నలుగు, రండుఁ

బ్రథముండు విజ్ఞానవాంగ ఛల్లుటచేత

స్వపమ త్రత మహాధూళి బాము

రెండవవానికి నుండు విజ్ఞానాంగ

శాంతిదాంత్యాది కేచ్ఛయుఁ దలంప

నరయ మూడవవాని కఖిలవేదాంతార్థ

ములు విశుబ్ధి విస్ఫురితమగును

నాలుగవవాడు వేదాంతజాలమెల్ల

వినుటచేతను విజ్ఞానవిభవ మొందు

అతఁడె పరహంస, కర్మసన్యాసి యతఁడె

అన్యై బ్రహ్మతామత యతులు దలంప

12

తే॥ బుద్ధివూర్వకృతంబులై పాపగుణుట్టి

పాపములు గాల్చు నెందు శాబ్దంబు దేశి

కాగతంబు పరోక్షంబు నైనయట్టి

బ్రహ్మవిజ్ఞాన మెంతయుఁ బ్రాజ్ఞులార!

13

తే॥ శాబ్దమపరోక్ష మాత్మవిజ్ఞాన మరయు

ఘోరసంస్పృతినణగించు భూరిశిమిర

తండమెడలించు చండభానుండువోలె

అట్లుగావునఁ బరమాంసయగుట మేలు॥

14

ప॥ మఱియుఁ గుటీచక బహూదక హంతులు ప్రాజాపత్యేష్ఠియుఁ
బరమహంసు డాగ్నేయేష్ఠియుం జేయవలయు, నావెనుక నందఱును
సంయతమానమై త్రైధాతశీష్ఠి చేయందగు, నందనాహితాగ్నులగు
విప్రుల కిష్ఠిచేయం బనిలేదు, వీరలందఱును స్వకీయాగ్నులయందు
శ్రద్ధాపురస్కరంబుగా విరజాఖ్యమహామంత్రంబుల సాజ్యచరుహోమం
బుచేసి హుతశేషంబులగు నాచరువుల సాజ్యంబుగాఁ బ్రాశనంబుచేసి
ఘృతాచమనంబుగావించి స్వాహాకారయుక్తంబగు ప్రణవంబునఁ
బూర్ణాహుతిం గావించి యగ్నుల నాత్మారోపణంబుచేసి “అయంతే
యోనిఋత్విజః” అనుమంత్రంబునఁ బ్రేషోచ్ఛారణంబొనర్చి సన్యాసా
ధ్వర్యుదత్తంబులగు దండకామాయంబులు పరిగ్రహించి గురుపాదప్ర
ణామంబుచేసి జ్ఞాసార్థం బా గురునన్నిధి వేగాంతశ్రేణంబు సేయవల
యు, కామ్యకర్మఫలదోషం బెఱింగి నిషిద్ధకర్మంబునుంబోలె భిక్షుకుం
డు విడువవలయు, కామ్యకర్మఫలత్యాగంబున నందఱుం బరమహంస
సమానులగుదురు. పరమహంతునకు జప్యమంత్రంబులు లేవు, త్రయీ
సాగంబగు ప్రణవంబె జపింపవలయు, సన్యమంత్రజపంబున నెట్లుముక్తుం
డగు? సర్వవిద్యోత్తమంబైన యాంకారప్లవంబున శ్వాబ్ధి తరించు,
నుమార్థవిగ్రహంబును సత్యాతిలక్షణాదును జేపుండును రుద్రుండును
నగు శివుం డొక్కండె పంసారతారకంబైన ప్రణవంబునకుఁ గేవలార్థం
బగు, రుద్రవిష్ణువిరించ్యాదులు ముఖ్యంబుగాఁ బ్రణవార్థంబు గానేర
రనిచెప్పి మహాత్ముడైన నూతుండు మఱియు నిట్లనియె.

తే॥ అట్లుగావున విజ్ఞాన మబ్బుకొఱకు
 నేవనియంటు భక్తిచే జంతనియ
 మైన కాళికే బోయి విశ్వాధినాథు
 శివుని నేవింపవిజ్ఞాన సిద్ధియగును॥

16

క॥ అవిముక్తగు శివుఁ గొల్వక
 భవము క్రిని గోరునట్టి పామరుఁ డెందుకొ
 జనిగాని విషముద్రాగుచు
 నవిరళమగుతృప్తమాన్తు ననువాఁడుగదా॥

17

సీ॥ అట్లాట నవిముక్తమాశ్రయించి మహేశు
 నేవింప విజ్ఞానసిద్ధిగలుగు
 వనవాసి గృహవాసి వటువులు దగ శత
 రుద్రీయమౌత్రంబు రూఢి జపము
 (నల్పంగఁ) దగు, దీనఁ జనుఁ బాపనంఘంబు,
 విజ్ఞానమగుదాన, వెలయుముక్తి
 దీనితోనమమైన దివ్యమౌత్రములేదు
 వేదస్మృతిగణంబు వెదకెచూడ,
 దీనఁ బంచాక్షరీవిద్య దీ ప్తమయ్యె
 దానియందున శివుఁడు సంతతమునిల్చు
 నమ్మహాదేవునన్నిధి నఖిలసురలు
 వ్యష్టిభూతులు వృక్షశాఖానుగతులు॥

18

తే॥ మూలసేకంబుచేత విశాలశాఖ
 లెట్లువిలసిల్లు నట్లు లయ్యమలరుద్ర
 జపముచేత సాప్రీతుడై శంభుఁడుండ
 నన్యదేవాళి సంప్రీతి నలరఁగలరు॥

వ॥ అట్లాట రుద్రజపంబుచేతనే భుక్తిముక్తులు సిద్ధించు, మహా
 శక్తియైనమాయ వల్వాదిగుణభేదంబున జీవునాకమించి సంసారంబునం

దిప్సించుడు, సుఖజ్ఞానవైరాగ్య శుక్లవర్ణంబులు సత్వగుణంబులు, మద
ప్రవృత్తికామలోహితవర్ణంబులు రజోగుణంబులు, మోహభ్రాంత్యా
లస్యకృష్ణవర్ణంబులు తమోగుణంబులు, సక్రమంబున సుత్తమమధ్య
మాధమపదార్థంబులు సత్త్వరజస్తమోరూపంబు, లట్లుగావున సర్వదే
హులకు సంసారంబు మాయామయం, బదియు శివజ్ఞానమాత్రంబున
సద్యోనివ(ర్తితం)బగు, (జ్ఞానయజ్ఞంబువలన) సనాస్తికులకు సమానులకు
విప్రులకుఁ బరమజ్ఞానంబుజనించు, నింక యజ్ఞంబు కర్మజ్ఞానసంజ్ఞల
స్థూలసూక్ష్మభేదంబులఁ బ్రవర్తిల్లు నందు స్థూలంబైన కిర్మయజ్ఞంబు
కాయిక వాచిక మానసభేదంబులఁ గ్రహింపబడు, నందు సత్యనేమి త్తి
కంబులు కాయికంబులు, మంత్రజపంబు వాచికంబు, దేవతాధ్యానంబు
మానసంబు, నవియు సుత్తరోతరాధికంబులు. ధ్యానం బుత్తమాధ
మభేదంబున రెండువిధంబు, లందు శివధ్యానం బుత్తమంబు, విష్ణ్వా
దిదేవతాధ్యానం బధమం, బల్లాటమోక్షార్థులగు ప్రాజ్ఞలస్యదేవతలవర్జించి
శివంకరుండగు శివునిఁ బ్రార్థించెద, రీయర్థంబునకు నాధ్యయగు శ్రుతియే
ప్రమాణం, బవక్వచిత్తులచే మోక్షార్థంబు విష్ణ్వాదిదేవతలును ధ్యేయు
లగుదురు, పవక్వచిత్తులచేత నాత్మన్మోచకుండగు శివుండే ధ్యేయుండగా,
విశ్వాధికుండగురుద్రునితోడ బ్రహ్మవిష్ణ్వాదిదైవంబులు సమానులని
చింతించి సంసారింబునఁ బరివర్తింతురు, పూర్వజన్మంబున మహాపాపం
బులుచేసినవారలకు విష్ణుండే సర్వాధికుండనితోఁచుఁగాని శివుండు స
ర్వోత్తముండనితోఁచు, దట్టివారికిఁ గల్పకోటిశతంబులకైన ముక్తికలు
గనెరదు, విష్ణ్వాదులకంటె శివుం డధికుండనితోఁచువారలకు ముక్తి
స్వతస్సిద్ధయగు, శివగుద్రమహాదేవుఁ బ్రహ్మేశానాదినామంబుల విష్ణ్వా
దిదేవతలకా భావించి క్రమముక్తిగాంతురు. సర్వోత్తముండగు శివుని
బ్రహ్మవిష్ణ్వాదినామంబులం జింతించి ఘోరసంసారింబునం గూలెదరు,
సందియంబులేదు, రాజపత్నియందు మాతృబుద్ధి హితకారిణియగునట్లే
విష్ణ్వాదులయందు శివబుద్ధి మేలొనర్చు, శివునియందు విష్ణ్వాదిదేవతా

బుద్ధి నేయఁగూడ, దట్టైట బుద్ధిమంతులచేత శివుండే ప్రాధాన్యముగా
ధ్యేయింపఁగల, జ్ఞానయజ్ఞంబుకంటె బరంబైనయజ్ఞంబు శ్రుతిస్మృతుల
లేదు లేదు, జ్ఞానయజ్ఞక నిష్ఠునకు దుర్లభం బొకింతయు లేదు, మహాపాపా
త్ముల కది రుచింపక దానియంద ప్రద్యేయంబుజనించు, మఱియును.

మ॥ విలసద్జానము దోచు నెవ్వనికి నుర్వి వానిచిత్తంబున
దిలకింపక శివరుద్రశంకరమహాదేవే బ్రహ్మఖ్యుల
దలఁపంజెల్వగు, కుద్రీమూర్తులను గుద్రాక్షేశలింగంబులం
దల శైవఫలభిన్నుండ్రముల నిత్యాస్థలే ప్రవర్తించెడిక 21

తే॥ ఎవ్వఁడైనను సుజ్ఞాన మెలమిగలిగి
వీనియందు నుపేక్ష విద్వేషబుద్ధి
నల్లు నాతఁడు శశువు విజ్ఞానవంచ
కుండు పాపాత్ముఁ డాతఁ డొక్కండే ధరణి 22

తే॥ వసుధలోపల విజ్ఞానవంతునకును
సాధ్యసాధనపూర్వకపరణియందుఁ
గడునుపేక్షయు స్వాభావింబుగాఁగ
వైవధిర్మంబులను బ్రీతి చాలఁగలుగు 23

ప॥ అదియు బాధితాకారరూపంబెకాని వేఱగలుగదు, కలిగెనేనియు
నతండును భ్రాంతుండనిచెప్పవలదదు, మఱియును.

క॥ (కేవలకర్మలచేయుచు జీవించురుకొంతమంది, సిద్ధించెనుమా
కా విజ్ఞానమనుచునవి ప ఎదుతురుకొంతమందిమోహితమతులై)

సీ॥ అలరంగ విజ్ఞానయజ్ఞపుణ్య మనేక
కోటికల్పంబులు కొదవ లేక
నాచేతనై నను నా గురుమూర్తిచే
నైన నన్యునిచేతనైన బలుక

ప్రధాన పాత్రలు.

- 1 శ్రీ శ్రీ జగద్గురు వికాసాక్ష స్వామివారు
- 2 రాజా కోటగిరి వేంకటకృష్ణ రావు బహదరు సహజహిందూ గాక్ష, గంపల కూడెం

ఈ నెలసాము చెల్లించినచందాదారులు

1. మల్లాది పున్నయ్యగారు, గుంటూరు.
2. యం. శ్రీనివాసరావుగారు, గూడ్లపూట్ల రు.
3. నేతి ఉమాకాంతముగారు, టీచర్.
4. ఎల్లెప్పెద్ది సాంబశివకాశ్రిగారు, స్త్రీడరు.
5. చించినాడి వేంకటరత్నకాశ్రిగారు, బెజవాడ.
6. పూటుకూరి కోటయ్యగారు, చీరాల.
7. యీ వేంకటేశ్వర్లుగారు.
8. వెడవల్లి కామేశ్వరావుగారు, వకీలు బాపట్ల.
9. నోరి వేంకటేశ్వర్లుగారు.
10. పెద్దిభట్ల లక్ష్మీనరసింహముగారు, తెనాలి,
11. ప్రభల పీఠరాఘవులుగారు.
12. ఘడియారం వేంకటశివకాశ్రిగారు సంగంజాగర్లమాడి.
13. కొండుభట్ల గోపాలకృష్ణయ్యగారు వకీలు, నర్సారావు పేట.
14. శ్రీ వేంకటపాపారాయ భారతీనిలయము, మైలవరం.
15. విస్నావర్ధుల సీతారామయ్యగారు, నూజివీడు.
16. ఇంద్రకంటి సుబ్రహ్మణ్యకాశ్రిగారు, కర్నూలు.
17. శ్రీ పరినాలయము, తాళ్ళపూడి.
18. కరుగంటి పున్నయ్యగారు, వకీలు, వంగవోలు.
19. చింతలపాటి రామమూర్తికాశ్రిగారు, గుడివాడ.
20. వసురాయపుద్దక భండారము, రాజమండ్రి.
21. వెలమకన్నె శోభనాద్రిరావుగారు, శోభనాద్రిగూడెం.
22. వెడవల్లి శంకరసోమయాజిగారు, నందిగూడు.
23. ధూపాటి తిరుమల వేంకటరమణాచార్యులుగారు, శతావధాని, గంపల కూడెము.
24. చావలి పిచ్చయ్యగారు నేటిపుడార్లరు, కడపకూల్లు.
25. ఇందులికా రంగారావుగారు పోలీసుసబ్ యిన్స్పెక్టరు యగ్గి.
26. చింతపల్లి చలమయ్యగారు కరణం, మేళ్లవాగు.
27. ధారా వేంకటసుబ్బయ్యగారు లాకునూపరెంటు, కరేడు.
28. పురాణం కొండమాచార్యులుగారు, మూలపేట.
29. వెలిదెండ్ల సుబ్బారావుగారు, దాచేపల్లి.
30. చిమ్మపూడి గురునాథంగారు, పటేలు, అడూరు.
31. రాళ్ళభండి రాజయ్యగారు విశేషమునసభ, చింతిరాల.
32. అన్నంరాజు సుందరామయ్యగారు, యర్రగుంటపాలెం.
33. ఓబర్నీ శేషగిరిరావుగారు, కరణం, వెలంపల్లి.
34. శంకరసుంచి అన్నయ్యకాశ్రిగారు, చినవోగిరాల.

అభినవసరస్వతి.

పత్రికాధిపతి జానపాటి పెట్టాభిరామశాస్త్రి

ఇదియొకమాసపత్రిక - ఇందుబ్రాహ్మచీనననీనాంధ్ర ప్రబంధములును, నాటకములును, విమర్శములును, విద్యావివేక మతవివేక వ్యాసములును, బ్రకటింపబడును. పౌర్ణమిముత్యము లగు తాత్కాలిక వ్యాసములవలనగలుగు వాంఛముగాక చందాచారము సంఖ్య 2-8 అపూర్వగ్రంథము లివడును. చందా రూ. 1కి, రు 2-0-0

ఈ కార్యపానమున వెలకుదొరికుచున్న ప్రకరణములు.

1 అశ్వయాచార్యవిజయము	0-4-0
2 కఃకోకిల్దారిణి (పూర్వీకభద్రకవి)	0-4-0
3 వాసంతికా పరిణయము	} ఇవి రెండునాటకములు.	...	0-4-0
4 కంఠవధము		...	0-8-0
5 చమత్కారమంజరి (సింహాద్రి వేంకటాచార్యులు)	0-4-0
6 విరూపాక్షశతగురుపరంపర	0-2-0
7 నీలిగీటులు (సుమతి శతకమునకు సంస్కృతము)	0-2-0
8 విశ్వబ్రాహ్మణశబ్దఖండనము, బ్రాహ్మణశబ్దవిచారము	0-2-0
9 విశ్వసాధనసఖండనము	0-4-0
10 విశ్వసాధన శిర్షవిమర్శనము (పత్రికాధిపతి)	0-4-0
11 సంగదోషము	0-8-0
12 వీరభాగ్యము (ముదిగొండవీరభద్రకవి)	1-4-0
13 పులిందావివాహము (పత్రికాధిపతి)	0-4-0
14 గురిగింజ, వత్సలనీతికథకము, వ్యాసవిష్ణు సత్యము, ద్విప్రశేషము	0-4-0
15 శివారంభనారి తంగడ రామకృష్ణకవి	0-4-0
16 లక్ష్మీవిలాసము (రాయసము వేంకటపతి)	0-4-0
17 నర్సారావుశీట శతావధానము (తిరుపతి వేంకటేశ్వరము)	0-8-0
18 పశ్యాంపుశ్యాం	0-2-0
19 పశ్యేకబ్దవిచారము	0-2-0
20 పురశ్చరణము	0-2-0
21 అత్యద్భుతవివర్ణనము, (ఇది వేంకటరామకృష్ణకవుల అవధానముల ప్రేరేపకమున)	0-5-0
22 శంతనూరాజపరిత్ర	0-14-0
23 రజస్వలావివాహసఖండనము	0-8-0
24 కన్యావిక్రయము	0-8-0

అభినవసరస్వతీ కార్యపానము

జానపాడు-పిడుగురాళ్ళపాపేష్వు, గుంటూరు జిల్లా.